

ESDGs!

**Co-funded by
the European Union**

Sustainable Development Goals in education and in action!
2021-1-CZ01-KA220-HED-000031187

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Ovo je djelo licencirano pod međunarodnom licencom Creative Commons Attribution 4.0.

Studija slučaja

Društveno poduzetništvo

Studija slučaja – Good Sailors

Povijest Good Sailors-a

Povijest Good Sailors-a seže u 2002. Tada je Filip Molčan odlučio napustiti Češko tehničko sveučilište (engl. Czech Technical University) i pokrenuti vlastit poduzeće, koje se od osnutka fokusiralo na pružanje usluga informacijske tehnologije (u daljnjem tekstu IT) (Molčan, 2021.a). Početni poticaj koji je doveo do postizanja društvenog preklapanja bila je činjenica da je jedan od prvih zaposlenika bio programer, Jiří Maule, koji je imao invaliditet. Jiří je bio u upravnom odboru organizacije kao glavni tehnički direktor, ali je nažalost preminuo 2021. Upravo zahvaljujući njemu započelo je putovanje ka pronalaženju smislenog posla za osobe s invaliditetom. Od svog osnutka, organizacija je nastojala osigurati smislen rad za osobe s invaliditetom, koje smatra „dobrim mornarima” (Kocourek, 2014; Good Sailors, 2023a).

Good Sailors sada vode tri suosnivača, gore spomenuti Filip Molčan (glavni izvršni direktor), Darina Maule (financijska direktorica) i Luděk Šafář (Good Sailors, 2023a). Razvojni sektor fokusiran je prvenstveno na razvoj aplikacija po mjeri. Trenutno poduzeće ne pruža samo usluge u području razvoja informatičkih rješenja, već se bavi i drugim aktivnostima, poput vođenja vlastitog akceleratora za poduzetnike s invaliditetom. Ostale poduzetničke aktivnosti uključuju sustav poduzeća GSail, obuku za usluge arhiviranja poduzeća, uslugu e-filinga Dobrá spisovka, rad portala za putovanja Disway, rad umjetničkog studija, proizvodnju dobrotvornih suvenira za nacionalne parkove i e- dućan. Među ostalim ulogama, poduzeće upravlja informacijskim centrima u České Švýcarsko, gdje su ljudi iz regije ovog nacionalnog parka koji su u nepovoljnom položaju zbog svojih invaliditeta našli posao (Molčan, 2021a; Salov, 2021). Društveno poduzeće se postupno razvija, a činjenica da poduzeće i danas posluje može biti rezultat ovakvog pristupa (Molčan, 2021a).

Provedba ciljeva opće dobrobiti i ciljeva održivog razvoja

Good Sailors se bazira na pravim temeljima, kao što se može vidjeti iz tablice 1.

Tablica 1: Good Sailors – osvojene nagrade

Godina	Nagrade	Svrha nagrade
2010	Employer without barriers (1.mjesto)	Ovom nagradom ističu se poduzetnici koji adekvatno zapošljavaju osobe s invaliditetom s obzirom na njihove kvalifikacije i stvaraju im jednake uvjete rada na otvorenom tržištu.
2014	Employer without barriers (1.mjesto)	
2017	Employer without barriers (1.mjesto)	
2015	New Europe 100 Innovators	Ovom nagradom odaje se priznanje za 100 najvećih inovatora u srednjoj i istočnoj Europi koji mijenjaju društvo, politiku ili poslovno okruženje u regiji i demonstriraju nove pristupe prevladavajućim problemima.
2018	TOP Responsible Company in Diversity (2.mjesto)	Ova nagrada ističe poduzeća koja strateški promiču raznolikost, uključenost i fleksibilnost na radnom mjestu. To uključuje dob, spol, invaliditet itd.
2021	TOP Responsible Company in Diversity (2.mjesto)	
2018	Vodafone Company of the Year of the Ústí nad Labem Region (1.mjesto)	Nagrada Hospodářské noviny za poslovni pristup.
2018	Most economically successful company in the Ústí nad Labem Region (1.mjesto)	Nagrada Hospodářské noviny dodjeljuje se poduzeću čije ga ekonomsko stanje, predstavljeno Cribisovim indeksom, identificira kao prikladnog poslovnog partnera.
2021	Most economically successful company in the Ústí nad Labem Region (1.mjesto)	
2021	SDGs Awards (polufinalist)	Nagrade ciljeva održivog razvoja odaju priznanje projektima koji pozitivno utječu na društvo i planet.
2021	TOP responsible small company	TOP Responsible Company je jedinstvena ocjena velikih, srednjih i malih poduzeća koja prepoznaje aktivnosti na području održivog poslovanja i odgovornog poslovnog ponašanja.
2022	TOP responsible small company	
2022	TOP Responsible Leader in Diversity	Ova nagrada ističe lidere koji strateški promiču raznolikost, uključenost i fleksibilnost na radnom mjestu. To uključuje dob, spol, invaliditet itd.

Izvor Association of Social Responsibility (2023); Good Sailors (2023a); IBM Company of the Year (2023); Konto Bariéry (2021); Top odpovědná firma (2021); Vodafone Company of the Year (2021); New Europe 100 Innovators (2021); tablica kreirana od strane autora

Gornja tablica 1 također može dodatno uključiti sudjelovanje u finalu Društvenog poduzetnika godine (engl. Social Entrepreneur of the Year) 2010. i 2015. (Good Sailors, 2023a).

Stoga je jasno da Good Sailors još uvijek nije izgubio strast za ispunjavanjem svoje misije za javnu dobrobit. Sam Filip Molčan vjeruje da će društveno poduzetništvo postati standard i zamijeniti tradicionalni pristup poslovanju koji se temelji isključivo na stvaranju profita bez društvenog utjecaja (F. Molčan, osobna komunikacija, 10. ožujka 2023.).

Good Sailors zapošljavaju 26 radnika, od kojih su više od 80 posto osobe s invaliditetom. Njihovi kupci uključuju npr. Češka pošta, Češke željeznice, ČSOB, Datasys, IBM, Innogy, Pražská plynárenská ili PRE. Organizacija provodi poduzetničke aktivnosti u stvarnom poslovnom svijetu (Good Sailors, 2023a).

Na te se zaposlenike gleda kao na super-heroje sa super-moćima, jer su njihove poteškoće zapravo jedinstvene sposobnosti, a one im otvaraju daljnje mogućnosti. Iako je priroda postavila prepreke na njihovom putu, neke od tih prepreka mogu se pretvoriti u dobrobiti koje se mogu kapitalizirati. To je zato što invaliditet u pružanju informatičkih rješenja ne mora biti prepreka u obavljanju radnih obaveza (F. Molčan, osobna komunikacija, 10. ožujka 2023.). Stoga je cilj otkriti koja se dobrobit može pronaći u određenoj invalidnosti i kako se ona može dalje primijeniti. Stoga invaliditete ne treba primarno klasificirati kao negativne čimbenike, već prije kao pozitivne. Unutar Good Sailors može se pronaći bezbroj super-heroja, uključujući, primjerice, voditelje projekata koji imaju ispravne vrijednosti i prioritete te se mogu usredotočiti samo na bitna područja, ili osobe s opsesivno kompulzivnim poremećajem, čija pedantnost osigurava da ljudski faktor nema mogućnost neuspjeha. Oni također uključuju programere s poremećajem iz spektra autizma, koji mogu raditi s algoritmima kao nitko drugi. No, presudno je da su ti ljudi ponovno integrirani na tržište rada, tretirani kao zdravi pojedinci i da imaju priliku dalje razvijati svoje sposobnosti i vještine (F. Molčan, osobna komunikacija, 10. ožujka 2023.).

Stoga je jasno da se Good Sailors u svom pristupu poslovanju prvenstveno opredjeljuje za ispunjenje javno korisnog cilja zapošljavanja osoba s invaliditetom i potencijalnu potporu kreiranju ili ubrzanju novih projekata od koristi osobama s invaliditetom. Na taj se način također može ispuniti cilj smanjenja nejednakosti. Daljnje poveznice s ciljevima održivog razvoja prikazane su na slici 1, koja predstavlja ciljeve javnog dobra koji se mogu povezati s ciljevima održivog razvoja. Ove društveno korisne aktivnosti Good Sailors ostvaruju kroz društvenu, ekonomsku, ekološku i lokalnu dimenziju (Good Sailors, 2023b).

Slika 1: Good Sailors – ispunjavanje ciljeva za javno dobro i ciljeve održivog razvoja

<p>Društvena korist (SDG 10 Smanjene nejednakosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> •zapošljavanje više od 80% osoba s invaliditetom, •potpora integraciji, dugotrajno usavršavanje i individualni razvoj radnih kompetencija zaposlenika, •prilagođena radna mjesta osobama s invaliditetom, •zaposlenici sudjeluju u upravljanju poduzećem
<p>Ekonomska korist (SDG 8 Dostojanstven rad i gospodarski rast)</p> <ul style="list-style-type: none"> •neovisnost o vanjskom dobavljaču, •neovisnost o javnoj upravi ili drugom gospodarskom subjektu, •više od 51% dobiti se reinvestira, •prihodi od prodaje proizvoda i usluga čine najmanje 30% ukupne dobiti.
<p>Ekološka dobrobit</p> <ul style="list-style-type: none"> •svjesno pridonosenje učinkovitim upravljanju resursima (npr. rad bez papira, korištenje umjetne inteligencije i novih tehnologija, podrška za rad na daljinu, itd.), •formuliranje vlastitih načela za ekološki prihvatljivo poslovanje i pridržavanje tih načela.
<p>Lokalna dobrobit (SDG 11 Održivi gradovi i održiva gospodarstva)</p> <ul style="list-style-type: none"> •stavljanje prioriteta pružanju usluga u regiji i podupiranje razvoja lokalnog gospodarstva, •prvenstveno zapošljavanje ljudi iz regija Liberec i Ústí nad Labem, •povlaštena suradnja s lokalnim tržišnim sudionicima iz Regija Liberec i Ústí nad Labem (općine, gradovi, neprofitne organizacije i organizacije koje doprinose), •suradnja s lokalnim obrazovnim institucijama i startup akceleratorima.

Izvor: Good Sailors (2023b), tablica kreirana od strane autora

Filip Molčan (osobna komunikacija, 10. ožujka 2023.) smatra da se društveno preklapanje može smjestiti u svaku poduzetničku aktivnost, a budućnost je upravo u uključivanju društvenog preklapanja u svaku poslovnu aktivnost. No, svjestan je činjenice da uključivanje društvenog preklapanja u poslovanje također može biti vrlo izazovno (Molčan, 2021b).

Zaključci

Iako bi Good Sailors mogli djelovati kao klasična softverska kuća, kojih je bezbroj, od svog osnutka u svoja načela ugrađuje društvena preklapanja i utjelovljuje ispunjenje ciljeva opće dobrobiti. Nastoje, kao i dobri jedriličari, stići na cilj u svim uvjetima i zato se ne bore protiv onoga što im je priroda postavila na put. Naprotiv, pokušavaju iskoristiti svaku nedaću u životu kako bi stvorili prednost koja ima društveno preklapanje (GoodSailors, 2023a). Socijalno poduzeće prvenstveno zapošljava informatičare s invaliditetom, što ne smeta činjenici da pružaju vrhunske usluge. Naime, njihov se invaliditet promatra suprotno, odnosno kao jedinstvena sposobnost koja im omogućuje postizanje konkurentne prednosti.

U nastavku donosimo sažetak karakteristika društvenog poduzetništva za koje se zalažu Good Sailors, a to su:

- aktivno komuniciranje misije smislenog rada za osobe s invaliditetom,
- zapošljavanje ugroženih skupina ljudi,
- stvaranje dobiti, koja se velikim dijelom koristi za daljnji razvoj i investicije poduzeća,
- kontinuirano ulaganje u inovacije ili razvoj proizvoda s globalnim dosegom,
- pozitivna percepcija prirode (Good Sailors, 2023a).

Dugoročna društvena održivost može se označiti kao ključni čimbenik koji igra ulogu u društvenom poduzetništvu, budući da je dugoročna društvena održivost cilj društvenog poduzetništva (Good Sailors, 2023a).

Uspjeh društvenog poduzeća stoga se temelji na činjenici da društveno preklapanje čini sastavni dio njihove poslovne aktivnosti i da oni ostvaruju koristi koje iz toga proizlaze. Stoga je jasno da uključenost osoba s invaliditetom vide kao jedinstvenu priliku koja im otvara druge putove. Druga važna činjenica je da se potencijalni profit velikim dijelom reinvestira u nove aktivnosti koje zauzvrat nešto vraćaju društvu. Ove aktivnosti osmišljene su tako da budu samoodržive u budućnosti i stoga dugoročno održive. Cilj je da nove djelatnosti ostvare prihoda barem toliko da pokriju svoj rad. Ove aktivnosti nisu zamišljene isključivo kao dobrotvorni projekt – one imaju potencijal za daljnji razvoj bez dodatne vanjske potpore. Oni su stoga razvijeni i dizajnirani da imaju potencijal samoodrživosti (F. Molčan, osobna komunikacija, 11. ožujka 2023.).

Izvori

Association of social responsibility (2023). *Ceny SDGs*. Dostupno 12. 3. 2023

<https://www.spolecenskaodpovednost.cz/ceny-sdgs/>

Good Sailors. (2023a). *Good Sailors*. Dostupné 8. 3. 2023 z <https://goodsailors.cz>

Good Sailors. (2023b) *Principy sociálního podnikání*. Dostupno 8. 3. 2023 z

<https://goodsailors.cz/principy-socialniho-podnikani.html>

IBM (2023). *Firma roku*. Dostupné 12. 3. 2023 <https://www.firmaroku.cz>

KONTO BARIÉRY (2021). *Zaměstnavatel bez bariér*. Dostupno 24. 4. 2021

<https://www.kontobariery.cz/Projekty/Archiv/Zamestnavatel-bez-barier>

New Europe 100 Innovators (2021). *New Europe 100 Innovators*. Dostupno 24. 4. 2021 z <https://ne100.org>

Top odpovědná firma (2021). *Top odpovědná firma v diverzitě cena Charty diverzity*.

<https://www.odpovednefirmy.cz/cena-top/kategorie/top-odpovedna-firma-v-diverzite-1.html>

Top odpovědná firma (2023). *Top odpovědná firma cena Byznysu pro společnost*. Dostupno 15. 2. 2023 z

<https://www.odpovednefirmy.cz>

Vodafone firma roku (2021); *Úvod*. Dostupno 10. 5. 2021 z <https://www.firmaroku.cz>